

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.269/2016/11.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Hajdu Edit előadó bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperesek:

A felperesek képviselője:

Dr. Stelzer Viktor ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Darázs Ferenc ügyvéd

A per tárgya: elmaradt munkabér megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Miskolci Törvényszék 1.Mf.22.730/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.289/2014/48.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.22.730/2015/4. számú ítéletének a II. rendű felperesre vonatkozó rendelkezését hatályában fenntartja, egyebekben hatályon kívül helyezi, és a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.289/2014/48. számú ítéletét megváltoztatja, a IV., VIII., XI., XII., XIII., XIV., XVI., XVII.,

XXII., XXIII., XXVIII., XXIX., XXX., XXXI., XXXII., XXXIV., XXXV., és XXXVI. rendű felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi a pervesztes felpereseket, hogy tizenöt nap alatt fejenként fizessenek meg az alperesnek 70.000 (hetvenezer) forint és 18.900 (tizennyolcezer-kilencszáz) forint áfa együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 344.638 (háromszáznegyvennégyezer-hatszázharmincnyolc) forint előlegezett költséget.

A le nem rótt 285.000 (kettőszáznolcvanötezer) forint kereseti, 364.800 (háromszázhatvannégyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési és 456.000 (négy százötvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A mentésirányítóként dolgozó II. rendű felperes kivételével a felperesek az alperes kivonuló állományába tartoznak. A IV. rendű felperes az encsi, a VIII. rendű felperes a m., a XI., XII. rendű felperesek az ó., a XIII., XIV., XVI. és XVII. rendű felperesek a sz. mentőállomáson mentőápoló munkakörben, a XXII., XXIII. rendű felperesek az e., a XXVIII. és XXIX. rendű felperesek a m., a XXX., XXXI. és XXXII. rendű felperesek a sz. mentőállomáson mentőgépkocsivezető, a XXXIV. rendű felperes az ó., a XXXV. és XXXVI. rendű felperesek a sz. mentőállomáson mentőtiszti munkakörben állnak az alperes alkalmazásában.
- [2] A mentésirányítóként dolgozó II. rendű felperes feladata többek között annak eldöntése, hogy a 104-es és 112-es számra beérkező hívásra a helyszínre küld-e és milyen típusú (esetkocsi, betegszállító) járművet, illetve annak helyszínre érkezéséig telefonon keresztül segítséget nyújt a sérült ellátásában.
- [3] A mentőápolók a mentőállomás vezetőjének utasításai szerint esetkocsin vagy betegszállító kocsin teljesítenek szolgálatot, a mentőállomáson állandó készenlétben várják a riasztást. A helyszínen megvizsgálják az érintettet, és egyes beavatkozásokat maguk is elvégezhetnek, illetve segítik a mentőtiszt munkáját, valamint segítenek a betegszállításban. A felhasznált eszközök tisztítása is a feladatukat képezi.
- [4] A mentő-gépkocsivezetők beosztásuk szerint esetkocsin vagy betegszállító kocsin teljesítenek szolgálatot. A kivonulás alkalmával az esetek jelentős részében megkülönböztető jelzést használnak. A mentőállomáson készenlétben várják a riasztást, a

helyszínen segíteniük kell a mentőápoló és a mentőtiszt munkáját, és a betegszállításban kell részt venniük. A gépkocsi tisztítása is a feladatukat képezi.

- [5] A mentőtiszteket esetkocsin alkalmazzák. A riasztásig a mentőállomáson állnak készenlétben. A helyszínen - mentőorvos hiányában - irányítják a mentést, és felelnek a betegek ellátásáért, egyes beavatkozásokat csak ők végezhetnek a betegeken. Döntenek a betegek ellátásának sorrendjéről.
- [6] A felperesek a feladatukat 8, illetve 12 órás szolgálatban látják el.
- [7] A vonuló állománynál a munkaidőből tengelyen töltött időnek minősül a riasztást követően a mentőállomásról történő elindulástól az oda-visszaérkezésig eltelt idő. Minden esetről külön feladatlapot kell kiállítani. Többször előfordul, hogy nincs lehetőség a mentőállomásra visszamenni, mert újabb esethez kell kivonulni.
- [8] Az alperes 2011. évre vonatkozóan kockázatértékelést készített, amelyben többek között A-E kategóriába sorolta az egyes munkaköröket abból a szempontból, hogy a stresszorhatásnak a munkavállaló mennyi ideig (egyáltalán nem fordul elő a munka során kategóriától - a munkaidő 100 %-ában éri stresszorhatás kategóriáig) van kitéve. A készenléti állapot és felelősség pszichológiai stresszor a mentőtiszt, a mentőápoló és a mentő-gépkocsivezető esetében a mentőállomáson, a kivonulás, a helyszíni munka és a szállítás, betegátadás során az E kategóriába (a munkaidejének 76 - 100 %-ában éri stresszorhatás), míg a visszatérés idején a mentőtiszt, a mentőápoló esetében a C kategóriába (munkaidejének 51-75 %-ában éri stresszorhatás), a mentő-gépkocsivezetőnél az E kategóriába nyert besorolást. Az alperes kockázatértékelése a mentőtisztek, a mentőápolók és a mentő-gépkocsivezetők munkavégzését a kockázatok, köztük a pszichés kockázat szempontjából részletesen elemzi arra tekintettel, hogy a munkáltató részéről az igényel-e és milyen intézkedést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperesek módosított keresetükben 2009. július 20-ától (XXVIII. rendű felperes 2009. szeptember 15-étől) személyenként havi 20.000 forint lejárt és jövőre vonatkozó kockázati pótlék megfizetésére kérték az alperes kötelezését.
- [10] Keresetük jogalapjaként a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 72. §-át jelölték meg arra hivatkozással, hogy a munkájukat minden nap olyan fizikai és pszichikai kockázatok között végzik, amelyek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, és ezek a munkaidejük több mint 50 %-ában fennállnak. Kiemelték még, hogy a munkájuk során gyógyszerekkel, veszélyes anyagokkal és készítményekkel találkoznak, védőfelszerelésben kell eljárniuk, közvetlen, a testi épségük ellen irányuló jogellenes támadásnak vannak kitéve. A közúti forgalomban a megkülönböztető jelzés használatával megvalósuló közlekedés miatt nagyobb kockázat éri őket. Az emberek mentése, a betegek gyors és

szakszerű ellátása, a veszélyhelyzetek elhárítása és az ezekkel összefüggő extrém körülmények között végzik feladataikat, melyek komoly szellemi megterhelést, stresszt jelentenek a számukra. Kapcsolatba kerülnek a mentésre szorulókkal valóadékaival, amely már önmagában is jelentős egészségügyi kockázatot jelent. A riasztásra várakozás, az emiatti készenlét jelentős pszichés megterhelést okoz. Az alperes a kockázatértékelésében meghatározta a megbecsülés hiányát is, mint pszichológiai distresszort, valamint a készenléti állapotot és a felelősséget, melyek a munkaidejük több mint 50 %-ában fennállnak, és rendkívül nagy kockázattal járnak.

- [11] Az alperes érdemi ellenkérelme a módosított keresetek elutasítására irányult. A követelést jogalapjában vitatta, mert álláspontja szerint a felperesek nem dolgoznak a munkaidejük több mint felében egészségkárosító kockázatok között. A tengelyen töltött idejük alatt jelentkező egészségkárosító kockázatok változóak, és nem állnak fenn a jogszabály által meghatározott időtartamban. Védőeszközt a felpereseknek csak a betegekkel való foglalkozáskor kell alkalmazniuk, a kockázat egy része pedig a mindennapok során bárkinél fennáll. A felperesek által használt védőeszközök (kesztyű, védőszemüveg, overall és cipővédő) nem minősülnek védőeszköznek a jogszabály szerint, ennek ellenére az alperes ezeket maga is annak tekintette.
- [12] A peres eljárás során az I., III., V., VI., VII., IX., X., XV., XVIII., XIX., XX., XXI., XXIV., XXV., XXVI., XXVII., XXXIII. rendű felperesek a keresetüktől elálltak, esetükben a bíróság a pert megszüntette.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.289/2014/48. számú ítéletében 2009. július 20-ától az ítélet meghozatala napjáig, azaz 2015. október 30-áig havi 20.000 forint lejárt kockázati pótlékot ítélte meg a felperesek keresetének megfelelően, míg az ezt meghaladó, a jövőre vonatkozó kockázati pótlék iránti keresetet elutasította. Marasztalta az alperest a felperesek perköltségében. Kötelezte az alperest az állam által előlegezett költség megfizetésére megállapítva, hogy a kereseti illetéket az állam viseli.
- [14] Az elsőfokú bíróság a döntését a Kjt. 72. §-ára, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 87. § 1/F., 1/H., 13. pontja, a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról szóló 27/1995. (VII.25.) NM rendelet 7. § 4. pontja és a 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú melléklete rendelkezéseire alapította annak vizsgálatával, hogy megvalósultak-e a felperesek esetében a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételek, és - miután azt szakkérdésnek minősítette - az őket ért egészségkárosító kockázatok feltárása érdekében szakértői bizonyítást folytatott le.

- [15] A csatolt alapszakvélemény - figyelemmel a 27/1995. (VII.25.) NM rendelet 7. § (4) bekezdésére, Mvt. 87. § 1/F. és 13. pontjára - a felpereseket ért egészségkárosító kockázati forrásként a 6. és 7. oldalán a balesetveszélyt, kémiai veszélyforrásokat, biológiai veszélyforrásokat, pszichoszociális kockázati forrásokat, ergonómiai kóroki tényezőket, fizikai veszélyforrásokat határozott meg.
- [16] A szakvélemény valamennyi kockázati és veszélyforrásnál pontosan meghatározta a jogszabályi rendelkezést, amelyen az alapult, így a pszichoszociális kockázati forrás esetében az Mvt. 87. § 1/H. pontját. Eszerint pszichoszociális kockázat: a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az ezekre adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be.
- [17] A kiegészítő szakértői véleményben (5. oldal 6.4. pontjában) a szakértők kifejtették, hogy a pszichoszociális kockázati források a felperesek esetében az alperes kockázatértékelésében szereplő pszichológiai stresszorok. Ezek előfordulására, mértékére vonatkozó adatokat a kockázatértékelés 88-108. oldalai tartalmazzák. Ennek 88. oldalán szereplő felsorolás szerint az alperes munkavállalóinál fellelhető pszichológiai stresszorok:
1. idő- és döntési kényszer,
 2. precizitás, pontosság igénye,
 3. folyamatosan megosztott figyelem,
 4. saját és felé irányuló agresszió (verbális, fizikai) kezelése,
 5. fiziológiai szükségletek (evés, ivás, pihenés, ürités) kielégítésének gátoltsága,
 6. súlyos, pszichésen megterhelő események átélése,
 7. alá-, fölérendeltségi viszony, viszonyok kezelése,
 8. felfokozott érzelmi állapot kezelése,
 9. konfliktushelyzetek a munkavégzés során,
 10. beteg állapotának rosszabbra fordulása,
 11. betegekkel, hozzátartozókkal kapcsolattartás,
 12. készenléti állapot és felelősség,
 13. megbecsülés hiánya,
 14. a szenvedés és fájdalom látványa,
 15. gyógyíthatatlan beteg ellátása.
- [18] A jegyzőkönyv 8. oldal első felében T.K. pszichológus szakértő kifejtette, hogy az Mvt. 87. § 1/H. pontjában adott fogalom meghatározás példálózó jellegű felsorolást tartalmaz a kockázati források tekintetében, így az nem teljes körű. „A készenléti állapot a mentőállomáson való tartózkodás időtartamára vonatkozik, míg a felelősség kérdése pedig a tengelyen töltött időre azzal, hogy azt lehet mondani, hogy az a teljes munkaidő vonatkozásában szinte teljes, 100 %-os lefedettséget jelent.” A szakértő nyilatkozatából az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a tengelyen töltött időből a beteghez való kivonulás, a helyszínen

töltött idő és az ellátó intézetbe történő szállítás időtartama alatt a mentőtiszt, mentőápoló és mentő-gépkocsivezető esetében a felelősség megállapítható, míg a gépkocsivezetőnél az állomásra való visszatérés alatt is. A bíróság rögzítette továbbá, hogy a szakértő véleményét alátámasztották az alperes kockázatértékelésének 88-95. oldalain tett megállapítások, melyek az egyes munkaköröknek a stresszorhatásnak történő kitettség idejére vonatkoztak a készenléti állapot és a felelősség pszichológiai stresszor tekintetében.

- [19] A kockázatértékelésnek a mentőtisztek, a mentőápolók és a mentő-gépkocsivezetők esetében a pszichés megterhelésre, felelősségre vonatkozó megállapításaira is tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az e munkaköröket betöltő felpereseknél az Mvt. 87. § 1/H. pontjában meghatározott pszichoszociális kockázat egészségkárosító kockázatnak minősül. Ebbe a kockázatba beletartoznak az alperes kockázatértékelésében meghatározott - a fent 15 pontban részletezett - pszichológiai stresszorok, melyeket a szakértői vélemény szerint az Mvt. részletesen nem, csak példálózóan sorol fel. Ezen stresszorok közé tartozik a készenlét és felelősség is, melyek a nevezett munkakört betöltő felperesek esetében szolgálatteljesítési idejük több mint 50 %-ában, csaknem 100 %-ában jelen vannak, azaz ezen időtartam alatt pszichoszociális kockázatnak vannak kitéve, mely egészségkárosító kockázatnak minősül, és az Mvt. mint jogszabály határozza meg.
- [20] Az a körülmény, hogy a pszichoszociális kockázat jogszabályi fogalma a stresszorok hatása tekintetében nem ad tételes felsorolást, de az odatartozó stresszorok, hatások megállapíthatóak, az alperes pedig saját maga is felismerte és meghatározta azokat a kockázatértékelésében, így nincs akadálya annak, hogy a pszichoszociális kockázat mint egészségkárosító kockázat megállapítható legyen. A Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja is csak annyit ír elő, hogy az egészségkárosító kockázat legyen a jogszabályban meghatározva, ez a pszichoszociális kockázatra pedig megállapítható, mert az Mvt. határozza azt meg.
- [21] Az elsőfokú bíróság szerint annak nincs jelentősége, hogy a XII., XVII., XXVIII. és XXXI. rendű felperesek nem mentek el a személyes szakértői vizsgálatra, mert a velük azonos munkakört betöltő felperesek megvizsgálásával a szakértői intézet átfogó képet kapott, és nem egyes felperesekre, hanem a felperesek összességére tett megállapításokat, így ezért azok ezen négy főre is irányadóak.
- [22] A szakvélemény kifejtette még, hogy a felpereseket a pszichoszociális kockázaton túl potenciálisan további egészségkárosító hatások is érhetik (balesetveszély, kémiai veszélyforrások, biológiai veszélyforrások, ergonómiai kóroki tényezők, fizikai veszélyforrások), de ezek pontos száma, mértéke, időtartama nem állapítható meg. A bíróság szerint ezért ezek csak annyiban vehetők figyelembe, hogy a munkaidő egy - utóbb meg nem állapítható - részében fennálltak, és növelik az egészségkárosító kockázati kitettség időtartamát azzal, hogy párhuzamosan akár több

egészségkárosító kockázat is fennállhat, de a pontos mérték hiányában érdemben nem vehetők figyelembe.

- [23] A becsatolt iratok alapján megállapítható, hogy az alperes védőkesztyűt, szájmazskot kell hogy biztosítson a felpereseknek, melyek védőfelszerelésként funkcionálnak, de azokat munkaidejüknek csak egy részében, tipikusan a betegekkel való foglalkozás során és után, legfeljebb a mentőállomásra való visszaérésig, és a mentőgépkocsi fertőtlenítéséig kell használniuk, így ezeknek sem az állandó, sem a tartós használata nem volt megállapítható.
- [24] A mentésirányító II. rendű felperesre vonatkozó, a 46. sorszámú jegyzőkönyv 13. oldal utolsó bekezdésében dr. N.K.J. szakértő által tett előadásra tekintettel az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy őt a „döntés szükségessége nehezen átlátható helyzetben” kockázati tényező, mely fogalmilag megegyezik a 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú melléklet 2.a) alpontjában írtakkal, a munkaidő több mint 50 %-ában éri. B.A.Z. megyében ugyanis a mentésirányítást központilag M-ről oldja meg az alperes, így e kockázati tényező a mentésirányító II. rendű felperes munkaideje teljes időszakában megállapítható. Önmagában az a körülmény, hogy állandóan egyedül kell arról döntenie, hogy kimenjen-e a mentő, megvalósuljon-e az ellátás, milyen típusú, felszereltségű mentő menjen ki, annak kiérkezéséig milyen ellátást nyújtsanak az ő telefonon adott segítségével, megalapozza a fenti kockázatnak való kitettséget, mely az Mvt. 87. § 1/H. pontjában meghatározott pszichoszociális kockázati tényezőhöz tartozik. Ezt T.K. szakértő is megerősítette ugyanezen jegyzőkönyv 8. oldal 1. bekezdésében.
- [25] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az egészségkárosító kockázatnak nem kell ténylegesen betegséget, egészségkárosodást okoznia, az igény megalapozottsága szempontjából ugyanis nem az egészségkárosító kockázat terhelése mértékének vagy fokának van jelentősége, hanem annak, hogy ki voltak, ki vannak-e téve egészségkárosító kockázatoknak a felperesek, és a munkaidejük hányad részében. Ezt a szakértők meghatározták, a jogi következtetést a bíróságnak kell megvonnia. A felperesek bizonyították, hogy az egészségkárosító, jogszabály által meghatározott kockázatok álltak fenn esetükben a munkaidejük több mint 50 %-ában.
- [26] Erre tekintettel a felperesek által indítványozott további szakértői és tanúbizonyítást szükségtelennek ítélte.
- [27] Az elsőfokú bíróság szerint - mivel nem látható előre, hogy az egyes felperesek esetében a pótlék alapjául szolgáló azon feltétel, hogy a munkaidejük 50 %-át meghaladó időtartamban legyen kitéve egészségkárosító kockázatnak, teljesülni fog-e mindig -, a jövőre igényelt kockázati pótlék iránti keresetet elutasította azzal, hogy a feltételek teljesülése esetén az alperes önként is köteles a pótléket megfizetni.
- [28] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.22.730/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve a fellebbezett részét

helybenhagyta. Megállapította, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest a felperesek javára fellebbezési költség megfizetésére.

- [29] A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 235. § (1) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül utasította el az alperes fellebbezésében a szakvélemény alkalmatlanságára tett észrevételek vizsgálatát.
- [30] A törvényszék irányadónak tekintette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és az abból levont jogkövetkeztetést, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés, 254. § (3) bekezdés alapján helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.
- [31] Kiemelte, hogy a jogvita elbírálásakor a betöltött munkakörök ellátásával összefüggésben a kockázat lehetőségének fennállását kellett vizsgálni. Nem annak volt tehát jelentősége, hogy ténylegesen az egészségkárosodás bekövetkezett-e. Erre tekintettel egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy bár négy felperes meghallgatására a szakértők részéről nem került sor, ennek a jogvita elbírálására nincs kihatása, hiszen munkaköröket érintő megállapításokat kellett a perben tenni.
- [32] A törvényszék szerint az elsőfokú bíróság ítéletének helytállóságát önmagában az alperes 2011. évre készített kockázatelemzése is alátámasztja, melynek elkészítésére az Mvt. 54. § (2) bekezdés alapján volt köteles. A szakértői vélemény szerint az elvégzett kockázatelemzés megalapozott, azonban nem teljes körű, mert például T.K. szakértő tárgyalási nyilatkozata szerint a fiziológiai szükségletek kielégítésének hiányát az alperes nem vette figyelembe. A felperesek keresetét azonban az alperes kockázatelemzésén túl megalapozottá teszi az alapos és széleskörű szakértői vélemény.
- [33] A fellebbezéssel ellentétben, miszerint a szakértői vélemény adatai alapján a tengelyen töltött idő a 30 %-ot nem érte el, a törvényszék kiemelte, hogy nemcsak a tengelyen töltött idő alatt éri különböző kockázat a munkavállalókat, hiszen a munkájuknak csak egy része a mentőállomáson végzett tevékenység, a helyszíni munka, a szállítás, a betegátadás, a visszatérés során ugyancsak érik különféle kockázati hatások valamennyi mentőápolót, mentőgépkocsivezetőt, mentőtisztet.
- [34] A II. rendű felperes mint mentésirányító keresetének megalapozottságáról hozott döntéssel egyet értett visszautalva az elsőfokú ítélet megállapításaira.
- [35] Rögzítette, hogy a kockázatértékelést nem azért készíti az alperes, hogy alapul szolgálhasson a felperesek követeléséhez. Ennek az értékelésnek objektívnek kell lennie, és tényszerű megállapításokat kell tartalmaznia, az pedig értékelhető a felperesi igények elbírálásánál.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [36] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, a jogszabályoknak megfelelő, a kereseteket elutasító határozat meghozatalára irányult a felperesek perköltségben marasztalásával.
- [37] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja rendelkezését megsértve ítélték meg a felpereseknek kockázati pótlékot az őket ért pszichoszociális kockázati forrásokra tekintettel.
- [38] A bíróságok figyelmen kívül hagyták az igazságügyi szakértő szakvéleménye 8. oldal 1. bekezdésében tett megállapítást: „A rendelkezésünkre bocsátott periratok alapján azonban megállapítható, hogy a peresített időszakban a felperesek havi munkaidejének legalább a felében egészségkárosító kockázati tényezők nem azonosíthatók, ugyanis a legtöbb hónapban a tengelyen töltött idő (a teljes szolgálati időhöz viszonyított arány havi bontásában) átlagosan a 30 %-ot sem éri el”. Ezzel ellentétes az indokai alapján helybenhagyott elsőfokú ítélet megállapítása, miszerint a mentőtiszt, mentőápoló és mentőgépkocsi-vezető munkakörű felperesek szolgálatteljesítési idejük több mint 50 %-ában, csaknem 100 %-ában pszichoszociális kockázatnak vannak kitéve, mely egészségkárosító kockázatnak minősül, és az Mvt. mint jogszabály határozza meg. Az elsőfokú bíróság ugyanis az alperes által a per során becsatolt munkáltatói kockázatértékelést vette alapul, amikor kijelentette, hogy a stresszorokat a munkáltató felismerte, „így semmi akadályja nincs annak, hogy a pszichoszociális kockázat mint egészségkárosító kockázat megállapítható legyen”.
- [39] A Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja egyértelműen csak jogszabályban meghatározott egészségkárosító kockázatot említ, a munkáltató (munkavédelmi célból készített) kockázatértékelése nem szolgálhat kockázati pótlék alapjául. Az Mvt. 54. § (2) bekezdés alapján készített kockázatértékelés célja a feltárt kockázatok kezelése során a védekezés leghatékonyabb módjának a meghatározása. A munkáltató kockázatértékelésében a valószínűsíthetően, eshetőlegesen fellépő stresszorokat elemzi, és ez alapján becsüli meg a feltételezhetően várható veszélyeztetettség mértékét. A pótlék kifizetésének azonban tényszámokon kell alapulnia, mint ahogy erre az elsőfokú bíróság a pszichoszociális kockázaton túl fellépő kockázatok esetében utalt is ítélete 15. oldal utolsó bekezdésében. Ezért az eljáró bíróságok jogsértően hivatkoztak a munkáltatói kockázatértékelés adataira, mert kizárólag a szakértői vélemény fentebb is idézett megállapításaira alapozhatták volna a döntésüket.
- [40] A szakértő által a jegyzőkönyv 8. oldal 4. bekezdésében tett nyilatkozat - miszerint a megbecsülés hiánya, illetőleg a készenléti állapot ebben a formában jogszabályban ugyan nem jelenik meg, csak a felelősség mint szóhasználat, mely felelősség a

33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú mellékletének 1. pontjában tett fogalom meghatározás - bíróságok általi értékelése téves. A tengelyen töltött idő alatt ugyanis megoszló felelősség állapítható meg: a kivonulás és a kórházba történő haladás közben a gépjárművezető felelőssége, míg a helyszínre kiérkezést követően a mentőegység vezetőjéé. A kórházi betegátadás után ismételten megszakad a mentőegység felelőssége, és a gépjárművezetőt terheli egy személyben a visszaérkezésig. Nem hagyható figyelmen kívül a tengelyen töltött idő és a munkaidő kapcsolatáról a szakértő által vélemény 8. oldal 1. bekezdésében tett megállapítás.

- [41] A jegyzőkönyv 9. oldal 4. bekezdésében a szakértő nyilatkozott, hogy a visszaút tekintetében a felelősség csak a gépkocsivezetőnél állapítható meg.
- [42] A szakértő a jegyzőkönyvben a kockázatértékelés szempontjaira vonatkozóan egymásnak ellentmondó megállapításokat tett az ott meghatározott szempontok jogszabályoknak megfeleltetése értékelése során.
- [43] A bíróságok jogsértően mellőzték a szakvélemény 8. oldal 1. bekezdésében tett megállapítást, miszerint a felperesek havi munkaidejének legalább a felében egészségkárosító kockázati tényezők nem azonosíthatók, mert a legtöbb hónapban a tengelyen töltött idő átlagosan a 30 %-ot nem éri el. A szakértői vélemény ezt a megállapítást a 9-11. oldalon közölt részletes adatokkal is alátámasztotta. A másodfokú ítélet indokolása (1. oldal 4. bekezdés) nem felel meg a tényeknek, mert a tengelyen töltött idő átfogja a helyszíni munka, a szállítás, a betegátadás és a visszatérés idejét is.
- [44] A bizonyítékok mérlegelése jogsértő, mert a bíróságok nem vették figyelembe, hogy a kockázatértékelés áll egy általános részből, amely felvázolja azt, hogy milyen módszerekkel, értékekkel dolgozik, és áll egy minden mentőállomásra és irányítócsoporthoz is kiterjedő részből, mely számadatokkal is alátámasztja a kockázatok felmerülésének lehetőségét. Az 567. oldalon a M. mentőállomás vonatkozásában a fiziológiai, idegrendszeri és pszichés tényezők esetében „alacsony”, és „elhanyagolható” értékeket állapít meg.
- [45] Mindezek alapján az eljáró bíróságok a Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütközően jártak el, mert a beszerzett bizonyítékokkal ellentétes ítéletüknek nem adták okát.
- [46] Megsértették továbbá a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltakat, amikor a megállapításaikat a személyes szakértői vizsgálatától távol maradónak négy főre is irányadónak tekintették. A felperesek ugyanis külön-külön támasztottak igényt az alperes munkáltatóval szemben, ezért a felperesek túlnyomó részére felvett bizonyítást nem lehet elégségesnek tartani egy kisebb csoportra nézve.
- [47] Összegezve a jogszabálysértéseket az alperes a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontjára, Pp. 177. § (1) bekezdésére, 221. § (1) bekezdésére hivatkozott.
- [48] A felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elteltét követően a Kúriához benyújtott előkészítő iratában az

alperes csatolta a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt jegyzőkönyvben 2016. június 7-én T.K. szakértő által tett nyilatkozatot. (Eszerint a készenléti állapot és a felelősség kockázati tényezőnek a teljes munkaidő 100 %-os lefedettségére vonatkozó nyilatkozata a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt ilyen formában történő megtételére nem emlékszik.)

- [49] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult az alperes perköltségben marasztalása mellett. Álláspontjuk szerint a perben eljáró igazságügyi szakértő alap- és kiegészítő véleményéből, a tárgyaláson tett szakértői nyilatkozatokból megállapítható volt, hogy az Mvt. 87. § 1/H. pontjában meghatározott pszichoszociális kockázat egészségkárosító kockázatként a mentőtiszt, a mentőápoló és a mentőgépkocsi-vezető munkakört betöltő felperesek kockázati pótlék iránti igényét megalapozza, mivel a szolgálatteljesítési idejük több, mint 50 %-ában fennáll.
- [50] A bíróságok álláspontja helyes, miszerint a pszichoszociális kockázatok jogszabályi fogalma a stresszorok tekintetében nem ad tételes felsorolást, de az idetartozó hatások megállapíthatóak. Ezeket az alperes maga is felismerte, ezért a perben megállapítható volt a pszichoszociális kockázat mint egészségkárosító kockázat figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság BH2011.48. számú eseti döntésére is.
- [51] Hangsúlyozták, hogy nem az egészségkárosító kockázati terhelés mértékének vagy fokának van jelentősége az ügyben, hanem annak, hogy ki voltak, ki vannak-e téve egészségkárosító kockázatoknak a felperesek, és a munkaidejük mennyi részében.
- [52] Az alperes kockázatértékelésében a „kockázat mértéke” fogalom a felperesek vonatkozásában azt jelenti, hogy az adott kóroki tényezőnek kitett munkavállaló szervezetére annak egészségkárosító hatása milyen mértékű, vagyis a kóroki tényező okozta egészségkárosodás milyen szintű intézkedést igényel annak érdekében, hogy a legkevesebb maradandó károsodást okozzon. A „kitettség mértéke” pedig az az időtartam, amely alatt az adott kóroki tényező hatása a felpereseket folyamatosan éri. A kockázatértékelés ennek megfelelően rögzíti a miskolci mentőállomáson a felperesek által is érintett munkakörben megjelölt veszélytényezőket és azok mértékét: „elhanyagolható”, vagyis nem igényel intézkedést; „alacsony”, vagyis hosszútávú intézkedést igényel a biológiai, fiziológiai, idegrendszeri és pszichés tényezők esetében. Ezt meghaladóan a kockázatértékelés megállapítást tesz az összes mentőfeladat ellátása és vonulások adatai alapján a kitettség mértékére, mely egyetlen hónapban sem haladta meg az 50 %-ot. Ebből következően az alperes kockázatértékelése ezen részében csakis kizárólag a tengelyen töltött időre vonatkozik, mely a felperesek munkaidejének csak egy részét képezi.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [53] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [54] A Pp. 275. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Erre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban csatolt, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.279/2015/29. számú jegyzőkönyvben foglalt szakértői nyilatkozatot nem értékelhette.
- [55] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [56] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [57] Ebből következően kizárólag az eljárási jogszabálysértésként hivatkozott Pp. 163. § (1) bekezdés, 177. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, anyagi jogi jogszabálysértésként pedig a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja, Mvt. 54. § (2) bekezdése, és a 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú melléklet 1. pontja alapján vizsgálhatta felül a jogerős ítéletet, figyelembe véve az alperesnek a jogszabálysértésre vonatkozóan előadott jogi érvelését. Erre tekintettel a Kúria a mentőtiszt, a mentőápoló és a mentő-gépkocsivezető munkakörű felperesek munkavégzése során jelentkező pszichoszociális kockázatoknak a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján értékelt vizsgálatát végezhetette el.
- [58] Az alperes felülvizsgálati kérelme valamennyi felperes keresetének elutasítására irányult, a mentésirányító II. rendű felperes vonatkozásában azonban ezen indítványát alátámasztó jogi érvelést nem adott elő, a jogerős ítéletnek a pszichoszociális kockázatok e

munkakörre vonatkozó megállapítását kifejezetten nem sérelmezte, a tengelyen töltött időre vonatkozóan tett megállapításokat, valamint azt elemezte, hogy a bíróságok jogellenesen minősítették jogszabályban meghatározott egészségkárosító kockázatnak a megbecsülés hiányát és a készenléti állapotot, valamint az alperes kockázatértékelésének megalapozatlan figyelembe vételét és a szakértő nyilatkozatainak helytelen értelmezését állította.

- [59] A mentésirányító II. rendű felperes esetében azonban dr. N.K.J. szakértő a jegyzőkönyv 13. oldal utolsó bekezdésében a 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú melléklet 2.a.) alpontjában írt kockázati tényezőként értékelt „döntés szükségessége nehezen átlátható helyzetben” stresszort minősítette a munkaidő több mint 50 %-ában fennállónak azzal, hogy ez az Mvt. 87. § 1/H. pontjában meghatározott pszichoszociális kockázati tényezőhöz tartozik. Az alperes felülvizsgálati kérelmében azonban az első fokú ítéletnek a törvényszék által helyes indokai alapján helyben hagyott, a II. rendű felperes keresetét megalapozó jogi érvelését kifejezetten nem támadta.
- [60] Annak megállapítása, hogy a felpereseket ért egészségkárosító kockázati tényezők közül melyek azok, amelyek a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt illetménypótlékot megalapozzák, jogkérdésnek minősül. A pótlék juttatásának feltétele ugyanis jogszabályban meghatározott egészségkárosító kockázatok közötti munka (munkaidő legalább felében történő) végzése.
- [61] Az Mvt. 87. § 1/H. pontja általánosságban határozza meg a pszichoszociális kockázat fogalmát mint a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások összességét, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű, szervi megbetegedés következhet be. Ahhoz azonban, hogy ezen hatásokra tekintettel a közalkalmazott a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetménypótlékban részesüljön, olyan egészségkárosító - jelen esetben pszichoszociális - kockázati tényezőnek kell őt a foglalkoztatása során érnie, amely jogszabályban meghatározott.
- [62] Annak megállapítása, hogy a mentőtiszt, a mentőápoló és a mentőgépkocsivezető munkakörű felperesek milyen egészségkárosító kockázatnak vannak kitéve és munkaidejük mennyi részében, szakértelmet igénylő kérdés. Ezért helyesen vizsgálták az eljáró bíróságok szakértő bevonásával, hogy a felperesek által hivatkozott tényezők, mint a megbecsülés hiánya, a készenléti állapot, illetve felelősség jelentkezik-e egészségkárosító kockázatként a munkavégzésük során, és az a munkaidejük hány százalékát teszi ki. A szakértők szakvéleményük elkészítése során ezért helyesen értékelték az alperes kockázatértékelésének adatait, a helyszíni szemlén tapasztaltakat, és a felperesek által a szakértői vizsgálaton előadottakat.
- [63] Az írásban és szóban kiegészített szakértői vélemény igazolta a felperesek állítását, miszerint az általuk hivatkozott kockázati tényezőknek (készenlét, megbecsülés hiánya, felelősség)

munkavégzésük során ki vannak téve. Ezen megállapítást a mentőtiszt, a mentőápoló és a mentő-gépkocsivezető munkakörre vonatkoztatva tették meg a szakértők figyelembe véve az e munkakörök egyes munkahelyeken értékelendő sajátosságait és azt, hogy az adott munkaköri feladatok ellátása során a kockázati tényezők átlagosan azonos terheléssel vannak jelen. Ezért megállapításaikra nincs döntő hatása annak, hogy négy felperes személyes szakértői meghallgatása ezen munkaköri specifikumok feltárása során elmaradt. A havi átlagos tengelyen töltött idő mértékére vonatkozó, e felperesekre is kiható szakértői megállapítást (szakvélemény 9-11. oldal) a felek nem támadták, erre nézve bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő.

- [64] A felülvizsgálati kérelem alappal kifogásolta, hogy a törvényszék a tengelyen töltött időre vonatkozóan félreérthető megállapítást tett. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperesek munkaidejét az általuk munkakörükhöz kapcsolódóan ellátott tevékenység alapján tengelyen, illetve mentőállomáson töltött időre lehet osztani. A tengelyen töltött időnek a riasztást követően a mentőállomásról történő elindulástól az oda visszaérkezésig eltelt idő minősül.
- [65] Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a szakvélemény megállapításai szerint a peresített időszakban a felperesek havi munkaidejének legalább a felében az egészségkárosító kockázati tényezők nem azonosíthatók, ugyanis a legtöbb hónapban „a tengelyen töltött idő (a teljes szolgálati időhöz viszonyított arány havi bontásában) átlagosan a 30 %-ot sem éri el” (8. oldal 1. bekezdés, 11. oldal 3. bekezdés).
- [66] A jegyzőkönyv 9. oldalán rögzített T.K. és dr. N.K.J. szakértő előadásának összevetéséből megállapítható, hogy a tengelyen töltött időből a felelősség a mentőápoló és a mentőtiszt esetében a visszavonulás kivételével állapítható meg, míg a gépkocsivezető esetében a visszavonulás alkalmával is, tehát a teljes tengelyen töltött idő alatt.
- [67] T.K. szakértő a megbecsülés hiánya kockázati tényező százalékos mértékét nem tartotta véleményezhetőnek (jegyzőkönyv, 8. oldal 4. bekezdés).
- [68] Ezen szakértő a felperesi képviselőnek az alperes kockázatértékelésében szereplő arányok helyességére vonatkozó kérdésére válaszolva adta elő, hogy a készenléti állapot a mentőállomáson való tartózkodás időtartamára vonatkozik, míg a felelősség a tengelyen töltött időre, tehát a teljes munkaidő vonatkozásában szinte teljes, 100 %-os lefedettséget jelent. Ezt a kijelentést összevetve az írásban adott kiegészített szakvéleményben fentebb hivatkozott és kifejezetten nem módosított (szakvélemény 8. oldal első bekezdésében és 11. oldal harmadik bekezdésében tett) megállapítással, valamint a jegyzőkönyv 13. oldal utolsó bekezdésében dr. N.K.J. szakértő által tett előadással, miszerint: „Így az ő (II. rendű felperes) esetében egyértelműen, de csak ezen esetben lehet így egyértelműen

kimondani, hogy - legalábbis a felelősség tekintetében mindenképpen - a munkaidő több mint 50 %-ában megállapítható a kockázati tényező, de a döntés tekintetében is" - az eljáró bíróságok tévesen értelmezték.

- [69] A munkáltató által az Mvt. 54. § (2) bekezdés alapján készítendő kockázatértékelés a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokot tárja fel: ebből a szempontból értékeli az alkalmazott munkaeszközöket, anyagokat, a munkavállalókat érintő terheléseket, a munkahelyek kialakítását, és ennek során azonosítja a várható veszélyeket, a veszélyeztetettek körét, felbecsülve a veszély jellegét, illetve a veszélyeztetettség mértékét. Ezen felmérés alapján határozhatja meg ugyanis a munkáltató azokat a teendőket, amelyek az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtését elősegítik. Erre tekintettel kell értékelni az alperes kockázatértékelésének általános részében és az egyes mentőállomásokra vonatkozóan az egyes munkakörökben megállapított pszichés kockázati tényezőkről szóló megállapításokat. Ezért az alperes kockázatértékelésében az egyes munkakörökben a készenléti állapot és felelősség pszichológiai stresszornak történő kitettség mértékének meghatározása nem azt jelenti, hogy az adott kockázat az ott meghatározott időtartamban ténylegesen felmerül, hanem csak azt, hogy a munkaidő ennyi százalékában jelen lehet.
- [70] A bíróságok jogszerűen vették figyelembe a pszichoszociális kockázati tényezők megállapításakor a 33/1998. (VI.24.) NM rendelet 5. számú mellékletében felsorolt tényezőket, így a mentőápoló, a mentőtiszt, a mentő-gépkocsivezető munkakörű felperesek esetében a felelősség és a döntés szükségessége stresszorhatásokat. Téves az Mvt. 87. § 1/H. pontja általános megfogalmazása a kiterjesztő értelmezésével jogértelmezéssel fogadták el azonban az alperes kockázatértékelésében megjelölt készenléti állapot és megbecsülés hiánya pszichológiai stresszorokat a pótlék alapjául szolgáló egészségkárosító kockázatként, mivel e tényezők jogszabályban nem meghatározottak.
- [71] Emiatt, valamint T.K. szakértőnek a felelősség és a készenlét munkaidő 100 %-os lefedettségére vonatkozóan tett előadása téves, az írásbeli szakvéleménnyel és a szakértők tárgyaláson tett megelőző, és azt követő nyilatkozataival ellentétes értelmezése folytán az eljáró bíróságok tévesen következtettek arra, hogy a mentőtiszt, mentőápoló, mentő-gépkocsivezető munkakörű felperesek a szolgálatteljesítési idejük több mint 50 %-ában pszichoszociális, azaz egészségkárosító kockázatnak vannak kitéve, és ez alapján a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti illetménypótlékre jogosultak.
- [72] A fentiekre tekintettel a Kúria a törvényszéknek a II. rendű, mentésirányító munkakörű felperes javára illetménypótléket és perköltséget megítélő elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó, a II. rendű felperes részére fellebbezési perköltséget megállapító és

e felperes keresetére eső első és másodfokú illeték viseléséről hozott rendelkezését a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta, míg a többi felperesre vonatkozóan hozott elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó döntését - a perköltség, az állam által előlegezett költség és illeték viselésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, e körben az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és e felperesek keresetét elutasította.

A döntés elvi tartalma

- [73] *Annak megállapítása, hogy a mentőszolgálat kivonuló állományú tagjait ért szakértők által feltárt egészségkárosító kockázati tényezők közül melyek azok, amelyek a Kjt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt illetménypótlékot megalapozzák, jogkérdésnek minősül. A pótlék juttatásának feltétele jogszabályban meghatározott egészségkárosító kockázatok közötti munka (a munkaidő legalább felében történő) végzése. Nem tekinthető ilyen kockázati tényezőnek a készenléti állapot és megbecsülés hiánya.*

Záró rész

- [74] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes II. rendű felperes felülvizsgálati költsége megfizetésére az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles, míg e kereseti kérelem vonatkozásában a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes helyett személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.
- [75] A pervesztes felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelesek viselni az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségét. Keresetük vonatkozásában a le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket helyettük munkavállalói költségkedvezményük folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [76] Az állam által előlegezett szakértői díjat és tanúdíjat a II. rendű felperes vonatkozásában pervesztes alperes viseli a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.
- [77] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson és a Pp. 11. § (5) bekezdése alapján öt hivatásos bíróból álló tanácsban bírálta el.

Budapest, 2017. március 8.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró. dr. Stark Marianna s.k. bíró